Broedvogelinventarisatie Offem-Zuid 2017

Hein Verkade

Pauzelandschap Offem-Zuid

Een jaar of tien geleden wees de gemeente Noordwijk het gebied ten zuiden van landgoed Offem tot de verlengde Beeklaan aan als toekomstige nieuwbouwlocatie. Vooruitlopend op dit project verdwenen de eigenaren en gebruikers langzamerhand uit het gebied. Op een aantal plekken trad hierna verruiging op. Op enig moment vond de gemeente het nodig deze 'verwildering' een halt toe te roepen. De zaag werd erin gezet en het groen afgevoerd. Andere plekken werden ongemoeid gelaten en veranderden in cocktail van doorgeschoten coniferen, woekerende braamstruiken, dichtgegroeide sloten en vuilstortplaatsen. Sinds het artikel van Jelle van Dijk in een eerder nummer van de Strandloper weet ik dat dit soort terreinen 'pauzelandschappen' worden genoemd. In deze naam schuilt een grote verandering die het gebied te wachten staat.

Maar hoe reageren broedvogels hier eigenlijk op? Om die vraag te kunnen beantwoorden, moet je de samenstelling van de broedvogelbevolking tijdens dat proces volgen. Zodoende ontstond het plan 'Offem Zuid', zoals het gebied inmiddels heet, vanaf 2017 om de twee jaar te gaan inventariseren. De terreinomstandigheden worden vastgelegd op foto's.

Offem-Zuid kent begin 2017 al enige bebouwing. Langs de Herenweg en een deel van de Hogeweg staan wat rijtjes en losse huizen van voor de Tweede Wereldoorlog. Verderop worden sinds de eeuwwisseling verschillende villa's opgetrokken, een aarzelend begin van het bouwgeweld dat komen gaat. Helemaal aan de andere kant ligt een hakhoutbosje wat verloren en vergeten tegen de Provinciale weg N206 aangeplakt. Er lijkt vrijwel nooit iemand in te komen. Verder is het een 'pauzelandschap' zoals hierboven beschreven. De ruige delen zijn vooral geconcentreerd vlak achter de bebouwing van de Herenweg, waar sommige braamstruiken letterlijk over de schuurtjes en oude matrassen heen groeien. Ook een verlaten volkstuincomplex langs de Achterweg, de enige weg die op dit moment door het gebied loopt, wordt tot nu toe ongemoeid gelaten. Dit terreintje staat bij vogelaars bekend als het 'dweggorzenbosje', naar de twee zeldzame Dwerggorsjes die er de hele winter van 2016-2017 verbleven en twitchers van heinde en verre aantrokken.

Wat voor vogelsoorten kun je eigenlijk verwachten in zo'n gebied? Ik heb weinig ervaring met pauzelandschappen……..

In de open delen verschijnt steeds een paartje Buizerds. Er wordt volop gebaltst en een broedgeval lijkt in het verschiet. Het vergeten bosje en een rijtje doorgeschoten populieren lijken favoriet. En inderdaad: het zijn blijvertjes……, maar dan wel nét buiten het inventarisatiekavel, in het bosje tussen de aansluiting van de verlengde Beeklaan en de N206.

Daar strijkt ook een Nachtegaal neer. Zijn luide zang klinkt met gemak boven het ronkende verkeer uit.

Een groot gemaaid perceel dicht bij het dorp trekt tientallen foeragerende Kauwen en Spreeuwen uit Noordwijk-Binnen aan. Bekken vol emelten verdwijnen richting de hongerige jongen. Zulke weitjes zijn zeldzaam geworden. Een beetje rommelig gras met kruiden, onbespoten en onbemest. Overal elders rolt het strakke raaigrasland als een biljartlaken over Nederland uit. Daar hebben vogels niets meer te zoeken.

Veelvuldig hangt er een biddende Torenvalk. Ook hij - het is steeds een mannetje - profiteert van de rijke dis. Het vrouwtje zit vast ergens in de buurt op eieren. Het blijkt ook een aantrekkelijke plek voor Tapuiten. Diverse keren rennen paartjes fier rond en onderzoeken gaten in de grond. De intens oranje borst van de mannetjes verraadt dat het doortrekkers zijn van de Groenlandse ondersoort. Er staat nog geen geldig broedgeval in de app, maar het is nu al genieten in Offem-Zuid.

Volop Roodborsttapuiten

Gelukkig besluiten andere soorten zich wel te vestigen in het terrein. Natuurlijk de bekende struik- en tuinsoorten langs de randen. De verruigde delen leveren de grootste verrassing op. Volop zingende Roodborsttapuiten, die een paar weken later luid alarmerend met hun jongen in het veld verschijnen. Zeker vier paartjes brengen één of meer broedsels groot. Kneuen vliegen vanaf het begin in losse groepjes rond en concentreren zich vooral rond de braamstruiken achter de Herenweg. Er lijkt wel een kolonie te huizen. Ze zingen en vliegen er tegen de klippen op. De chaos aan stippen levert volgens Avimap negen territoria vlak bij elkaar op. De rest zit verspreid over het gebied. En dan de Grasmus. Het worden er steeds meer. Uiteindelijk stopt de teller bij tien territoria.
Wat een geweldige resultaten, en dat alleen maar doordat de natuur een kans krijgt zich onbelemmerd te ontwikkelen. Soms wordt je wel eens wat moedeloos van al die goedbedoelde ingrepen in ons landschap ten behoeve van mens en natuur.
Maar het zal niet zo blijven, want vanaf de zomer denderen er al graafmachines rond op het gemaaide perceel, eerst asbest ruimen en daarna riolen, bouwwegen en afrasteringen aanleggen. Hopelijk wordt het 'vergeten' bosje langs de N206 écht vergeten. Dat zou goed nieuws zijn voor de twee paartjes Glanskoppen. We zullen het zien, op naar 2019.

Nijlgans	1	Grasmus	10
Wilde Eend	2	Zwartkop	4
Waterhoen	1	Bosrietzanger	1
Houtduif	3	Kleine Karekiet	1
Turkse Tortel	2	Winterkoning	4
Grote Bonte Specht	1	Merel	7
Ekster	3	Zanglijster	1
Kauw	4	Roodborst	2
Zwarte Kraai	1	Roodborsttapuit	4
Pimpelmees	6	Heggenmus	9
Koolmees	11	Vink	1
Glanskop	2	Groenling	3
Veldleeuwerik	1	Putter	5
Tjiftjaf	4	Kneu	11

← Ideaal biotoop voor kneutjes

Wilde eenden op zoek naar een nestplaats
↓

